

**Сусіденко Олексій Валентинович**

*кандидат економічних наук,*

*доцент кафедри соціальних та економічних дисциплін;*

**Собко Оксана Олександрівна**

*курсантка,*

*Харківський національний університет внутрішніх справ*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-367-8-26>

## **ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА ПІДПРИЄМСТВА: ВИЗНАЧЕННЯ ТА МОДЕЛЬ**

Обліково-аналітична система є необхідним інструментом для збору, обробки та аналізу фінансової та нефінансової інформації, що дозволяє приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення. Обліково-аналітична система (ОАС) – це комплексний підхід до збору, обробки, аналізу та інтерпретації фінансової та нефінансової інформації в межах підприємства. Вона включає в себе різноманітні методи, процедури та інструменти, які допомагають управлінцям приймати рішення на основі об'єктивних даних [3, с. 156].

Основними завданнями обліково-аналітичної системи є [1, с. 14]:

- а) забезпечення достовірної та повної інформації про фінансовий стан підприємства, його результативність та ефективність;
- б) аналіз фінансових та нефінансових показників для виявлення тенденцій, проблемних місць та можливостей для вдосконалення;
- в) підтримка процесу прийняття управлінських рішень на основі обґрунтованих даних та аналізу;
- г) визначення ефективності окремих підрозділів та проектів, що дозволяє розподіляти ресурси оптимальним чином.

Модель обліково-аналітичної системи базується на ієрархічній структурі, яка включає різні рівні обліку та аналізу. Розглянемо основні компоненти цієї моделі [2, с. 46]:

- а) Бухгалтерський облік. Це базовий рівень обліку, який включає збір та обробку фінансової інформації, також як записи у головній книзі, проведення бухгалтерських операцій, складання фінансової

звітності тощо. Бухгалтерський облік забезпечує інформацію про фінансовий стан підприємства, його зобов'язання та активи.

б) Управлінський облік. Цей рівень обліку спрямований на забезпечення інформації для внутрішнього використання управлінцями підприємства. Він включає аналіз фінансових показників, управлінський облік витрат, планування та контроль виконання бюджету, аналіз ризиків тощо. Управлінський облік допомагає управлінцям приймати стратегічні та тактичні рішення.

в) Аналітичний облік. Цей рівень обліку становить основу для аналізу даних та прийняття рішень. Він включає детальний розподіл витрат, аналіз доходів та витрат по різних категоріях, аналіз обсягів продажу, аналіз ринкових тенденцій тощо. Аналітичний облік дозволяє виявляти проблемні місця, здійснювати прогнозування та розробляти стратегії для досягнення поставлених цілей.

г) Менеджерський облік. Цей рівень обліку спрямований на вимірювання ефективності окремих підрозділів, проектів або продуктів. Він включає показники продуктивності, вартісний аналіз, оцінку рентабельності тощо. Менеджерський облік допомагає виявити невикористані можливості та забезпечує підстави для прийняття рішень щодо розподілу ресурсів.

Обліково-аналітична система є необхідним інструментом для ефективного управління підприємством. Вона забезпечує достовірну та повну інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Модель обліково-аналітичної системи, включає бухгалтерський облік, управлінський облік, аналітичний облік та менеджерський облік. Ця модель дозволяє забезпечити інтегрований підхід до обробки інформації та сприяє ефективному управлінню підприємством.

### **Список використаної літератури:**

1. Бруханський Р.Ф. Параметри розвитку корпоративної стратегічної обліково-аналітичної системи підприємства. *Облік і фінанси*. 2020. № 1 (87). С. 13–19.
2. Сусіденко О.В. Формування системи забезпечення фінансової безпеки підприємства : дис. к.е.н. 2015. № 08.00. С. 04.
3. Шкроміда Н.Я. Обліково-аналітичне забезпечення управління структурними компонентами потенціалу підприємства: теоретичний аспект. *Економіка та менеджмент*. 2019. № 4 (86). С. 155–161.